

Pomiar jakości pracy (*Measuring Quality of Employment*) – prace na forum międzynarodowym z udziałem przedstawicieli GUS

dr inż. Agnieszka Zgierska
Główny Urząd Statystyczny
Departament Badań Społecznych i Rynku Pracy

Cel prezentacji:

Omówienie prac toczących się w gronie międzynarodowym dotyczących wypracowania zestawu wskaźników statystycznych opisujących jakość pracy (z perspektywy pracownika).

Celem jest promocja omawianej tematyki i podkreślenie rangi poruszanych zagadnień oraz zaproszenie do współpracy.

Plan prezentacji

- Ramy/zakres działań i mandat Grupy Sterującej ds. pomiaru jakości pracy (MQE)
- Efekty dotychczasowych prac:
 - podręczniki,
 - zestaw wskaźników wraz z opisem
- Plany na przyszłość

Praca znajduje się w centrum życia większości ludzi, a **jej jakość** jest ważnym **elementem dobrostanu**.

Rynek pracy ewoluuje, a warunki pracy nieustannie się zmieniają, co wpływa na życie poszczególnych pracowników i członków ich gospodarstw domowych. Zmiany te powodują coraz większe zainteresowanie i zapotrzebowanie decydentów, rządów i środowiska naukowego na systematyczne informacje na temat [jakości pracy z perspektywy pracownika](#), które uzupełniłyby dotychczasowe znane ilościowe wskaźniki rynku pracy.

W celu zaspokojenia potrzeb użytkowników, Grupa Ekspertów ds. Pomiaru Jakości Pracy, powołana przez Biuro Konferencji Statystyków Europejskich przy ONZ, opracowała [metodologiczny Podręcznik Pomiaru Jakości Pracy](#).

Źródło: UNECE, podręcznik do pomiaru jakości pracy

Zawartość podręcznika => ramowe ujęcie zagadnień jakości pracy

ACCESS TO THE PUBLICATION:
[www.unece.org/stats/publications/
stat_qua_emp.html](http://www.unece.org/stats/publications/stat_qua_emp.html)

CO OFERUJE UJĘCIE „RAMOWE”?

Zapewnia spójną strukturę poprzez **zastosowanie koncepcji wielowymiarowej**, identyfikując **wymiary**, a wśród nich - **podwymiary** oraz wprowadzając szereg **wskaźników statystycznych** do pomiaru każdego z nich.

Opracowano też **metadane**, które dostarczają definicji operacyjnych oraz wskazówek do gromadzenia i interpretacji wskaźników.

CEL?

Stworzenie narzędzi statystycznych, które można stosować elastycznie, zgodnie z konkretnymi wymaganiami i tłem instytucjonalnym każdego kraju.

Quality of Employment Framework | UNECE

Link

*Ramowy układ zagadnień jakości pracy składa się z **7 wymiarów** oraz ich podwymiarów.*

Dla każdego z nich opracowano zestaw wskaźników statystycznych oraz metadane

Źródło: UNECE

1. Bezpieczeństwo i etyka w zatrudnieniu

a) Bezpieczeństwo w pracy

- 1a1 Wypadki przy pracy śmiertelne
- 1a2 Wypadki przy pracy inne niż śmiertelne
- 1a3 Narażenie na fizyczne czynniki ryzyka zdrowotnego
- 1a4 Narażenie na psychiczne czynniki ryzyka zdrowotnego

b) Praca dzieci i praca przymusowa

- 1b1 Wskaźnik pracy dzieci
- 1b2 Wskaźnik niebezpiecznej pracy dzieci
- 1b3 Wskaźnik pracy przymusowej
- 1b4 Wskaźnik pracy przymusowej wśród repatriantów
- 1bx Inne najgorsze formy pracy dzieci

c) Sprawiedliwe traktowanie w zatrudnieniu

- 1c1 Luka płacowa
- 1c2 Dostęp do stanowisk kierowniczych
- 1c3 Dyskryminacja w pracy

2. Dochody i świadczenia z pracy

a) Dochody z pracy

- 2a1 Przeciętne wynagrodzenie
- 2a2 Pracownicy z niskimi wynagrodzeniami
- 2a3 Wynagrodzenia według decyli
- 2a4 Dochody z pracy na własny rachunek

b) Świadczenia pozapłacowe związane z zatrudnieniem

- 2b1 Prawo do płatnego urlopu
- 2b2 Dni prawa do płatnego urlopu
- 2b3 Faktyczne dni płatnego urlopu
- 2b4 Prawo do urlopu chorobowego
- 2b5 Dni prawa do urlopu chorobowego
- 2b6 Faktyczne dni urlopu chorobowego

3. Czas pracy i równowaga między życiem zawodowym a prywatnym

a) Czas pracy

- 3a1 Średnia tygodniowa liczba godzin pracy
- 3a2 Wydłużony czas pracy
- 3a3 Praca na niepełny etat nie z własnej inicjatywy
- 3a4 Rozkład tygodniowych godzin pracy
- 3a5 Pracujący w więcej niż jednym miejscu pracy

b) Uregulowania dotyczące czasu pracy

- 3b1 Praca nocna
- 3b2 Praca wieczorna
- 3b3 Praca w weekendy
- 3b4 Elastyczne harmonogramy pracy

c) Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym

- 3c1 Wskaźnik zatrudnienia matek i ojców
- 3c2 Możliwość pracy w domu
- 3c3 Czas dojazdu do pracy
- 3c4 Prawo do urlopu opiekuńczego
- 3c5 Urlop rodzicielski
- 3cx Korzystanie z opieki nad dziećmi

4. Bezpieczeństwo w zatrudnieniu i zabezpieczenie społeczne

a) Bezpieczeństwo w zatrudnieniu

- 4a1 Umowy na czas określony
- 4a2 Staż pracy
- 4a3 Praca na własny rachunek
- 4a4 Osoba samozatrudniona z jednym klientem
- 4a5 Postrzegane bezpieczeństwo pracy
- 4a6 Pracownicy agencji zatrudnienia na czas określony
- 4a7 Brak formalnych umów
- 4ax1 Niepewne zatrudnienie
- 4ax2 Zatrudnienie nieformalne

b) Zabezpieczenie społeczne

- 4b1 Ubezpieczenie emerytalne
- 4b2 Ubezpieczenie na wypadek bezrobocia
- 4b3 Ubezpieczenie zdrowotne

5. Dialog społeczny

- 5.1 Odsetek zatrudnionych objętych negocjacjami zbiorowymi
- 5.2 Wskaźnik dot. przynależności do związków zawodowych
- 5.3 Dni nieprzepracowane z powodu strajków i lokautów
- 5.x Wskaźnik dot. przynależności do organizacji pracodawców

6. Rozwój umiejętności i szkolenie

- 6.1 Udział w szkoleniu
- 6.2 Zakres szkolenia
- 6.3 Przydatność szkolenia
- 6.4 Nauka w pracy
- 6.5 Zatrudnialność
- 6.6 Dopasowanie umiejętności

7. Relacje związane z zatrudnieniem i motywacja do pracy

a) Relacje związane z zatrudnieniem

- 7a1 Relacje ze współpracownikami
- 7a2 Relacja z przełożonym
- 7a3 Przemoc związana z pracą/zatrudnieniem

b) Motywacja do pracy

- 7b1 Autonomia w pracy
- 7b2 Informacja zwrotna od przełożonego
- 7b3 Nagrody wewnętrzne
- 7b4 Intensywność pracy
- 7b5 Udział w organizacjach

Metadane - przykład karty opisującej wskaźnik:

4: SECURITY OF EMPLOYMENT AND SOCIAL PROTECTION

4a: Security of employment

Krótką nazwa	Umowy na czas określony <i>Fixed-term contracts (4a1)</i>
○ Nazwa	Percentage of employed persons aged 25 years and older with a fixed-term contract
○ Wymiar i podwymiar	4. Security of employment and social protection a. Security of employment b. Social protection
○ Cel pomiaru	This: $\frac{\text{Number of employed persons with a fixed-term contract}}{\text{Total number of employed persons}} \times 100 \dots$
○ Formuła	
○ Definicje	<i>Status in employment</i> (according to the International Classification of Status in Employment (ICSE-93)) (see glossary) <i>Fixed-term contract</i> (see glossary). ...
○ Rekomendowane źródła danych	LFS
○ Rekomendowane metadane	reference period, population coverage, geographic coverage, and definition of job tenure, including operational definition, are made available

Metadane - przykład karty opisującej wskaźnik (dok.):

4: ECURITY OF EMPLOYMENT AND SOCIAL PROTECTION

4a: Security of Employment

Krótką nazwa	Umowy na czas określony <i>Fixed-term contracts (4a1) (dok.)</i>
○ Rekomendowane przekroje	Sex • Age • Nationality • Duration of contract • Full-time/ part-time • Reason for having a temporary job • Occupation (ISCO) • Economic activity (ISIC) • Job tenure
○ Przewodnik dot. interpretacji wskaźnika	...
○ Relacja do innych wskaźników	This indicator should be analysed in combination with...
○ Porównania międzynarodowe	As this indicator can be calculated with the LFS variables, international comparison is feasible.
○ Rekomendowane obliczenia w oparciu o źródło EU-LFS lub inne międzynarodowe badania	Main variables in the EU-LFS: • STAPRO • TEMP • AGE Disaggregations: • SEX • NATIONAL • TEMPDUR • TEMPREAS • TEMPAGCY
○ Literatura	EichhorstW., 2014: ... Gash, V., 20, 08: ... OECD, 2013: Protecting jobs..., In: OECD Employment Outlook 2013. OECD Publishing, Paris 2013, pp. 65-126.

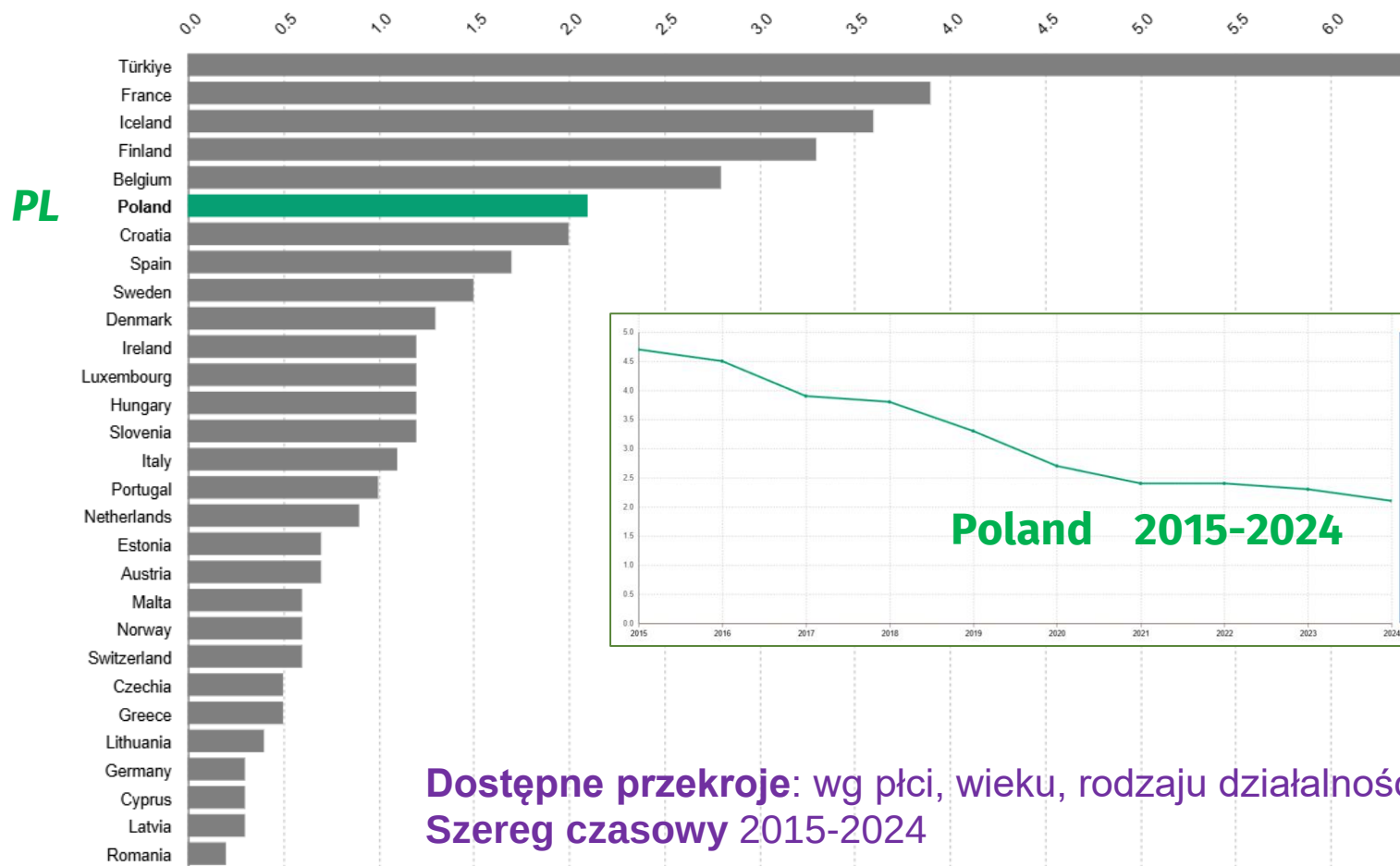
Przykładowa wizualizacja wybranych wskaźników

Nieprawne zatrudnienie w 2024 r. (4ax1r2)

Procent pracowników z umową krótkoterminową do 3 miesięcy

Precarious employment: Percentage of employees with a short-term contract of up to 3 months; 2024

Online data code: *lfsa_goe_4ax1r2*

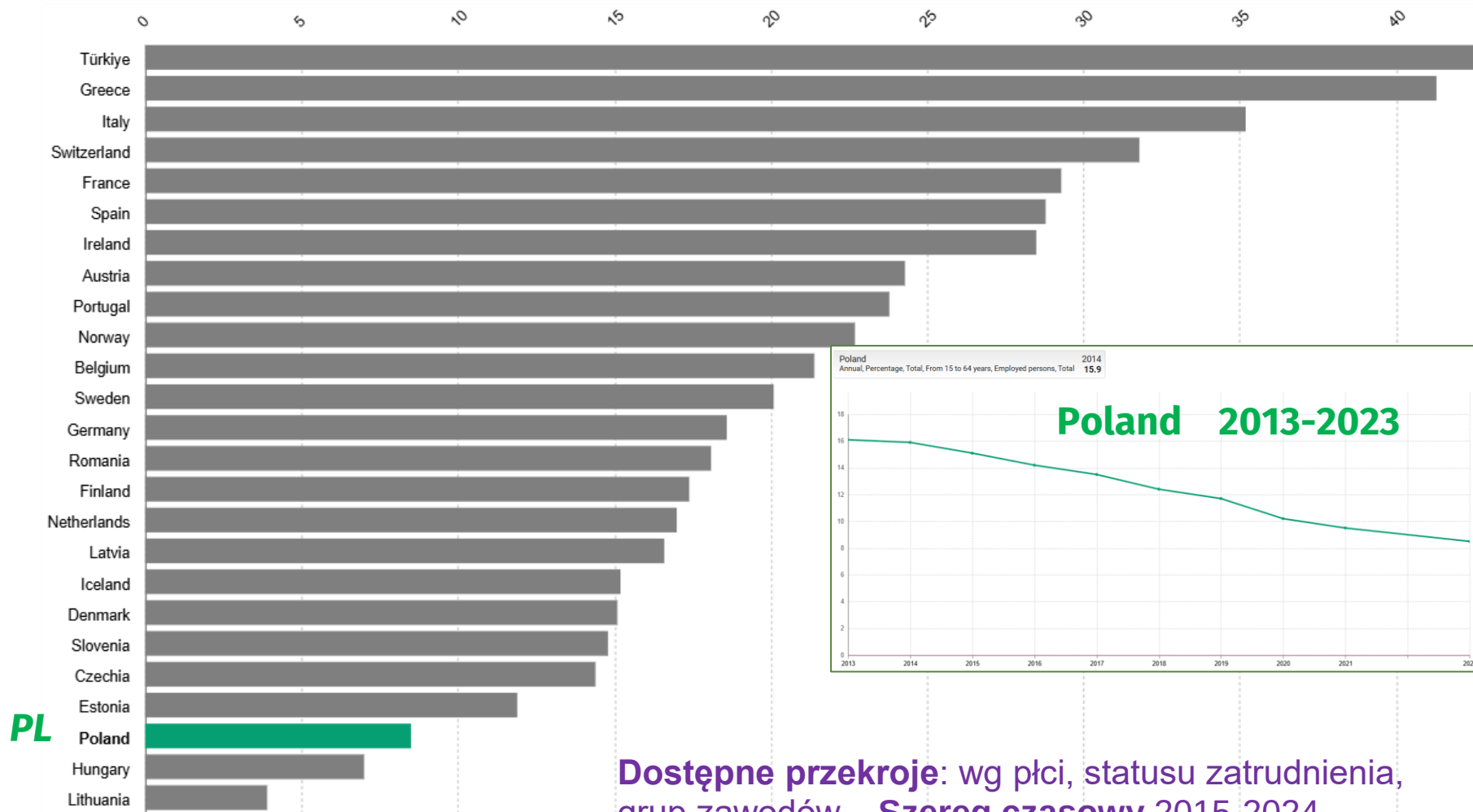

Dostępne przekroje: wg płci, wieku, rodzaju działalności,
Szereg czasowy 2015-2024

Praca w weekendy w 2023 r. (3b3)

Procent osób pracujących zazwyczaj w sobotę lub niedzielę;

Work on weekends; 2023 Percentage of employed persons usually working at Saturday or Sunday;
Online data code: lfsa_goe_3b3

Dostępne przekroje: wg płci, statusu zatrudnienia,
grup zawodów, Szereg czasowy 2015-2024

Wykonawcy i obecny etap prac

Grupa Sterująca ds. Pomiaru jakości pracy (SG QoE)

Steering Group on Measuring Quality of Employment (SG QoE)

- powołana w 2015 r. przez Konferencję Statystyków Europejskich (CES), ONZ
- przewodniczą: Kanada i Niemcy
- członkowie: Australia, Austria, Azerbaijan, Canada, Finland, Germany, Israel, Italy, Kazakhstan, Norway, **Poland**, Singapore, Sweden, Switzerland, United States (15 krajów)
Eurofound, Eurostat, ILO, OECD, Upjohn Institute,
Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing – WIEGO (6 organizacji)

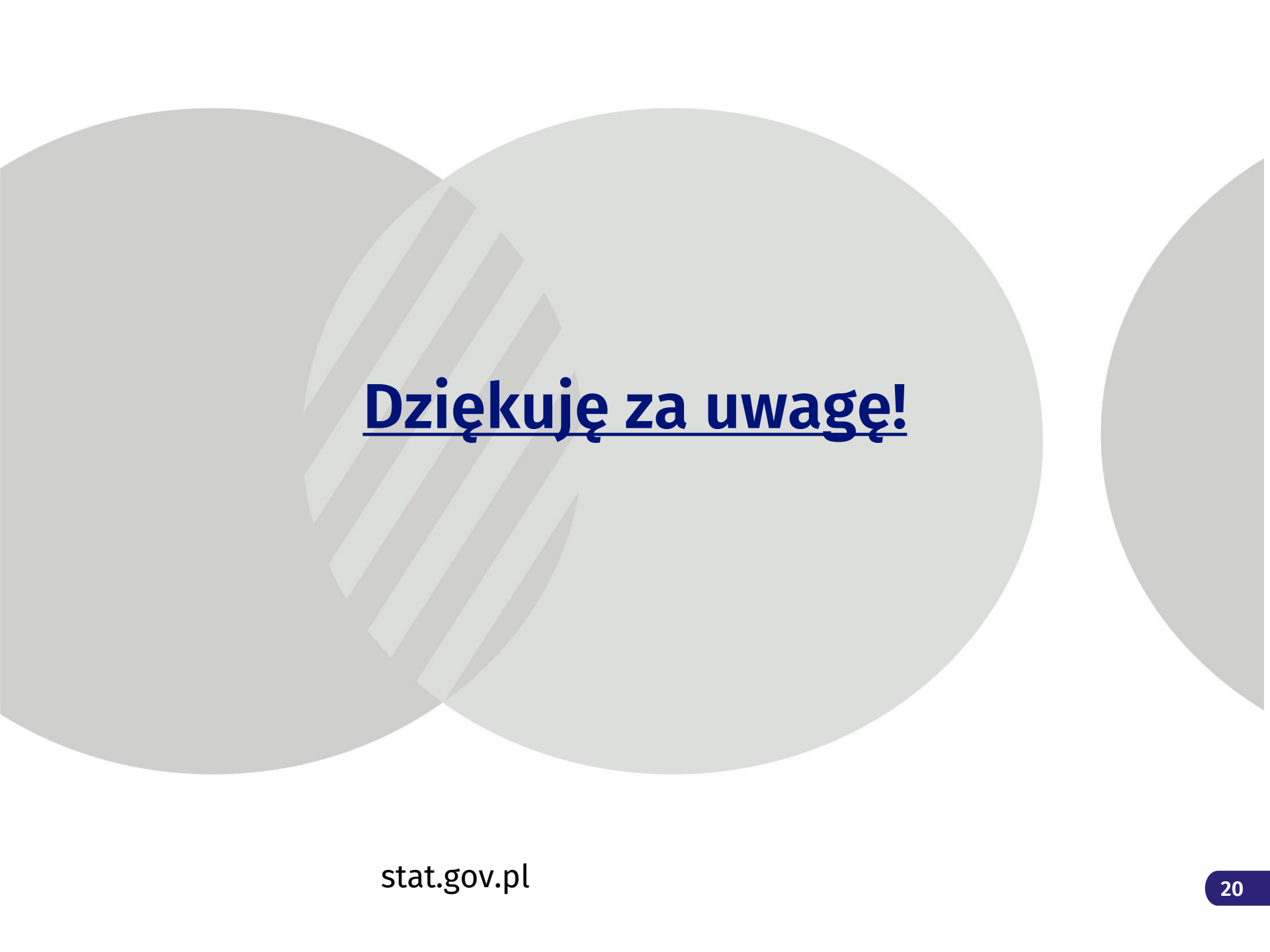
**Upoważnienie i zakres obowiązków: odnawialne co 5 lat,
=> najnowsze na lata 2023-2028**

Grupa Sterująca ds. Pomiaru jakości pracy (SG QoE)

Zadania lata 2023-2028:

- koordynacja i przewodniczenie pracom w obszarze QoE
- podręcznik „*Pomiar jakości pracy/Handbook on Measuring QoE*”
 - ⇒ aktualizacja i uzupełnienie wskaźników;
 - w tym wypracowanych w 2019 (Addendum 1, 2019) i 2021 r. (*telework, commuting time, new forms of empl*)
 - zapewnienie zgodności z rekomendacjami ustalonymi podczas 19`, 20` i 21` ICLS (ILO), w tym nowa klasyfikacja statusu zatrudnienia ICSE-18 ujmująca pracowników zależnych
 - monitorowanie pojawiających się nowych form pracy (*praca przez platformy, praca hybrydowa ect.*)
 - utrzymanie spójności z aktualizacją SNA 2025
 - badanie wykorzystania danych administracyjnych i innych źródeł danych dla wskaźników jakości pracy
 - ⇒ promowanie i monitorowanie wdrażania stosowania wskaźników
- organizowanie dwuletnich spotkań Grupy Ekspertów
- promowanie podręcznika „*Forms of Employment*”
- utrzymywanie aktualności ram statystycznych oraz listy wskaźników
- identyfikowanie pojawiających się problemów

Dziękuję za uwagę!